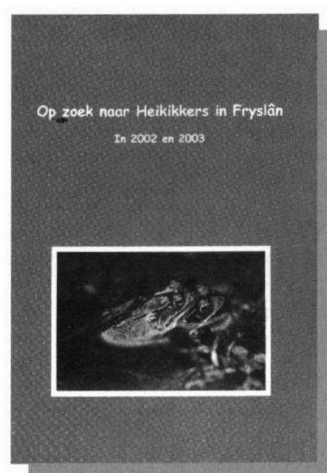

sinds enige tijd een eigen website (www.martinbrandsma.nl). Daarop zijn de publicaties te vinden waarin zijn illustraties te zien zijn, zoals hij recent nog de omslag van de 'Nije list fan Fryske fûgelnammen' verzorgde. Tevens biedt de site een uitgebreide galerij, onderverdeeld in schilderijen, tekeningen, schetsboek, illustraties en grafiek. Ook wordt een beknopte biografie gegeven van de 'wildlife artist'.

Heikikkers in Fryslân

Kort geleden werd 'Op zoek naar Heikikkers in Fryslân in 2002 en 2003' gepresenteerd. Een uitgebreid rapport over Heikikkers in Fryslân, op initiatief van en samengesteld door Hans van den Bogert, die eerder een soortgelijk rapport over de Ringslang schreef. Het rapport bestaat uit twee delen. Deel 1 is het algemene deel dat ingaat op de doelstelling van de inventarisatie van Heikikkers in Fryslân, de soort in het algemeen en aanbevelingen voor behoud, beheer en uitbreiding van heikikkerbiotoop. In het tweede deel komt de verspreiding van de soort in Fryslân aan bod, verdeeld over de terreinen van It Fryske Gea, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en particuliere grondeigenaren. In de bijlagen worden tal van overzichtslijsten gegeven van heikikkerwaarnemingen in vele terreinen in Fryslân.

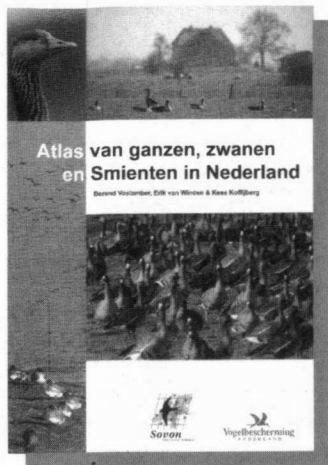
Actualiteiten

Website van Martin Brandsma

Martin Brandsma, bekend van zijn illustraties van vooral vogels maar ook andere soortgroepen, heeft

Atlas van ganzen, zwanen en Smienten

In opdracht van Vogelbescherming Nederland bracht SOVON Vogelonderzoek Nederland eind oktober de 'Atlas van ganzen, zwa-

nen en Smienten in Nederland' uit. Deze atlas, een full colour rapport, is samengesteld in verband met de beleidswijziging van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit omtrent de opvang van ganzen in Nederland. De atlas maakt per soort en per provincie inzichtelijk waar de belangrijke pleisterplaatsen liggen en waar dus een toereikend opvangbeleid voor ganzen gewenst is. De gebruikte gegevens zijn die van de winterselzoenen 1998/99 t/m 2002/03. Daarmee is de atlas een prima aanvulling op het boek 'Ganzen en zwanen in Nederland, overzicht van pleisterplaatsen in de periode 1985-94' dat SOVON in 1997 uitbracht. Meer informatie is te verkrijgen via de website www.sovon.nl of via e-mail: info@sovon.nl.

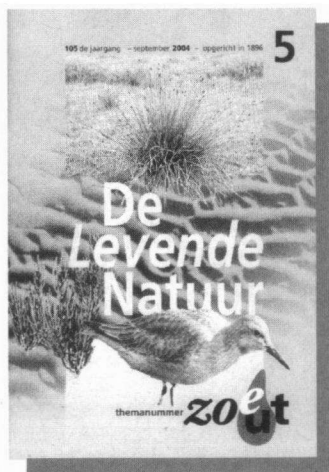
Damherten uitbannen?

Recent kwam de provincie Fryslân met de wens naar buiten om alle verwilderde Damherten die in onze provincie rond lopen af te schieten. In het provinciale concept-fauna-beheersplan wordt gesteld dat "gestreefd wordt naar een situatie waarin deze diersoort niet meer in de vrije natuur voorkomt of twéél een nulstand". Dat dit idee niet door iedereen wordt toegelicht bleek wel uit de tientallen reacties die daarop in regionale en provinciale kranten verschenen. De meeste burgers vinden de Damherten een verrijking van onze natuur, prachtig om te zien. Een gouden 'middenwegidee' werd vervolgens door de D66-fractie aangedragen: 'castreer die verwilderde beesten of geef ze de pil, zodat de populatie niet verder toeneemt'.

Wat zijn argumenten die worden aangedragen voor dat streven naar een nulstand? Ten eerste het feit dat het beest een potentieel gevaar oplevert voor het verkeer.

Tevens zouden Damherten schade kunnen veroorzaken aan gewassen. Een laatste punt dat in de discussie naar voren kwam was dat Damherten inheemse soorten (met name Reeën) zouden verdrijven. Vooral het eerste punt is, nog los van eventuele menselijke ongevallen, een probleem aangezien er op dit moment nog niemand verantwoordelijk is voor de eventueel optredende schade. Als de provincie terreineigenaren sommeert een nulstand na te streven worden die terreineigenaren ook aansprakelijk voor die eventuele schade. Als een Damhert niet meer zou worden beschouwd als 'exoot', maar als in het wild levend dier, dan kan ook de verantwoordelijkheid worden geregeld. Bij Reeën is het bijvoorbeeld zo dat (landbouw)schade door het Faunafonds wordt vergoed, terwijl bij een eventuele aanrijding de bestuurder zelf verantwoordelijk is.

Overigens spreken we voor wat betreft Ketik en omstreken nog slechts over een aantal van maximaal 30 Damherten die in alle rust en vrede samenleven in dit gebied met een gezonde populatie Reeën. Verder zijn er enkele exemplaren bekend uit de omgeving van Dokkum, Boijl en Bakkeveen.

Themanummer De Levende Natuur over zoet-zoutovergangen

Op de Westerschelde en het Eems-Dollardgebied na zijn in Nederland karakteristieke zoet-zoutovergangen goeddeels verdwenen. Dat heeft tot gevolg gehad dat brakwaterplanten, -mollusken en trekvisseren sterk zijn achteruitgegaan. De laatste jaren worden daarom herstelprogramma's uitgevoerd in deelgebieden van de Zeeuwse Delta en de Nederlandse Waddenzee. Dit moet het bijzondere planten- en

De stellingen

Met de 15^e jaargang leek het de redactie van Twirre een goed plan om in Twirre enkele stellingen te lanceren, waarop een ieder kon reageren. Dit om levendige discussies in Twirre te bewerkstelligen. De reacties zou de redactie dan in de nummers van jaargang 15 bundelen.

Na de eerste stelling ('Herintroductie moet kunnen') gaven veel lezers mondeling wel een reactie, maar het aantal schriftelijke bleef beperkt tot twee. Op de twee stellingen die we daarna plaatsten, respectievelijk 'Welkom in Center Parcs Fryslân!' en 'Exoten horen erbij!' kwam geen schriftelijke reactie binnen. Vandaar dat fraaie bundelingen van reacties in het vorige en in dit nummer zijn uitgebleven...

de redactie

dierenleven in zoet-zoutovergangen en nieuwe kansen bieden.

De Levende Natuur, het tijdschrift voor natuurbehoud en natuurbeheer in Nederland en Vlaanderen, heeft een 64 pagina's tellend themanummer aan zoet-zoutovergangen gewijd. Het geeft achtereenvolgens een overzicht van de doelstellingen en de herstelprogramma's vanuit het overheidsbeleid. In het bijzonder wordt stilgestaan bij de eerste resultaten van diverse projecten die recent zijn uitgevoerd. Dat levert een keur aan artikelen op, waarbij artikelen over de Zeeuwse Delta uitwelden over nieuwe kansen voor zoet-zoutovergangen in en langs het Volkerrak-Zoommeer, het Zuiderdiep (Haringvliet), de Oosterschelde en het Schelde-estuarium. In detail wordt gekeken naar Snavelruppia als doelsoort bij brakwaterherstel en de leefgemeenschappen van Mollusken in de overgangsgebieden tussen zoet en zout. Ook over de vissen die voorkomen tussen zoet en zout en over het voorkomen van Zeegras in Nederland zijn interessante artikelen te lezen.

Aangaande herstel van zoet-zoutovergangen in Noord-Nederland (Waddenzee) gaat o.a. aandacht uit naar de Afsluitdijk en de nieuwe

rol die deze barrière zou kunnen spelen in de versterking van de ruimtelijke samenhang tussen IJsselmeer en Waddenzee. Ook voor wat betreft het Lauwersmeer worden door de provincie Groningen in een artikel enkele varianten beschreven om een geleidelijke groei naar een 'estuarien model' mogelijk te maken, ofwel om de zoute invloeden in het Lauwersmeer te herstellen. Henk de Vries van It Fryske Gea beschrijft de ontwikkelingen omtrent het verkweldingsproject in het Noarderleech. In verschillende stukken komt ook de terugkeer van zoute invloeden in de Kroons Polders op Vleeland aan de orde. Ook in de provincie Groningen is de ontwikkeling van brakwatergebieden inmiddels in gang gezet in polder Breebaart op de rand van de Dollard, zoals valt te lezen in een artikel met de eerste resultaten daarvan.

Al met al geeft het themanummer 'Zoet Zout' een uitgebreid overzicht van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van zoet-zoutovergangen in Nederland en België. Het themanummer is te verkrijgen door € 8,00 over te maken op giro 81935 t.n.v. Abonnementenadministratie De Levende Natuur te Wageningen o.v.v. 'Zoet-zout, september 2004'.

Nieuwe Rode lijst van Nederlandse broedvogels

SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland zijn de afgelopen maanden bezig geweest met het samenstellen van een nieuwe Rode lijst van bedreigde en kwetsbare broedvogels in Nederland. Deze is op de Landelijke Dag van SOVON en Vogelbescherming bekend gemaakt.

Soorten die niet meer op de Rode lijst zullen voorkomen zijn o.a. Dodaars, Ooievaar, Lepelaar, IJsvogel, Oeverwalwau, Rietzanger en Baardman. Dit heeft veelal te maken met het feit dat deze soorten als broedvogel zijn toegenomen en de Nederlandse broedpopulatie niet meer bedreigd wordt. Onder de nieuwkomers zitten nogal wat soorten die voorheen zeer algemeen waren, maar die in korte tijd sterk achteruit zijn gegaan. Het gaat om soorten als Slobbeend, Ransuil, Veldleeuwierik, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Graspieper, Gele kwikstaart, Nachtegaal, Huisemus en Ringmus.

Opvallende nieuwkomers zijn vooral Spotvogel, Matkop, Wielewaal en Kneu, soorten die in Fryslân

toch als vrij algemeen beschouwd
mogen worden. Opmerkelijk is dat
o.a. Geoorde fuut, Eider en Kluut
zijn afgevallen, soorten die het in
het Friese de afgelopen jaren niet
bepaald voor de wind is gegaan.
Een nadere toelichting op de nieu-
we Rode lijst volgt nog.